

ಜೈ ಹೋಲ...

‘ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ’ ಆಚರಣೆಗೆ ಮುನ್ನಡಿ ರೂಪದ ದಿನ ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತದಾರರ ದಿನಾಚರಣೆ’. ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದ ಈ ದಿನ, ಭಾರತೀಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವೂ ಹೌದು.

■ ರಘು ಗಂಕಾರನಹಳ್ಳಿ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಜನವರಿ 26 ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ. ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರ ಹೆಮ್ಮೆ-ಅಭಿಮಾನದ ದಿನ. ಈ ಗಣತಂತ್ರ ಆಚರಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ದಿನ ವಿಶೇಷವೆಂದಿದೆ ಗೊತ್ತಾ? ಅದುವೇ ‘ಮತದಾರರ ದಿನಾಚರಣೆ’. ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಮತದಾರರ ದಿನ! ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ.

ಜನವರಿ 25 ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತದಾರರ ದಿನಾಚರಣೆ’. ‘ಭಾರತೀಯ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ’ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದುದು 1950ರ ಜನವರಿ 25ರಂದು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲವೆ? ಈ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗದ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವೇ ‘ಮತದಾರರ ದಿನಾಚರಣೆ’. 2011ರಿಂದ ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದದ್ದು 1951-52 ರಲ್ಲಿ. ಆಗ 500 ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 4000 ಶಾಸಕ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 8200 ಟನ್ ಉಕ್ಕು, 3 ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಾಗದ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ 17 ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಮಹತ್ವ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ

ಅರಿಯಲು ‘ಮತದಾರರ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ವಿಧಿ’ಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತದಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಮತದಾರರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಶಕ್ತ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಗೆ ಸಶಕ್ತ ಮತದಾರರನ್ನು ಸೃಜಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಬೀದಿ ನಾಟಕ, ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳು, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲವು ಮಿತಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಹೆಮ್ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಆಯೋಗ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. 2019ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ, ಮತದಾರರು ‘ವಿವಿ ಪ್ರಾಟ್’ ಮೂಲಕ ಮತ ಹಾಕಿ, ತಾವು ಹಾಕಿದ ಮತವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಹಲವು ಹಿರಿಮೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ನೌಕರವರ್ಗ ಹೊಂದದಿರುವುದು, ಅಪರಾಧಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಸೋಸುವಿಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಚುನಾವಣಾ ಅಕ್ರಮ ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು, ಚುನಾವಣಾ ಅಕ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಅನೂರ್ಜಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದ್ದು, ಹಣ-ಮದ್ಯ-ಉಡುಗೊರೆಗಳ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯಿಂದ ದೂರವಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಯೋಗದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಪ್ಪುಚುಕ್ಕೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ‘ಮತ ಶಕ್ತಿ’ ಎಂಬುದು ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಒಂದು ಮತದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸೋತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. 2004ರ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ, ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಧ್ರುವ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಎದುರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮತದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸೋತರು. 2009ರಲ್ಲಿ ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಿ.ಪಿ. ಜೋಶಿ ಅವರು ಒಂದು ಮತದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸೋತರು. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮತಕ್ಕೂ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಮತದಾರರು ಸದಾ ಜಾಗೃತರಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗೃತ ಪ್ರಜೆಯಿಂದ ಮತದಾನ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಗೊಳ್ಳಲು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತದಾರರ ದಿನ’ ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ತುಂಬುವ, ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in